

SECTION 7. FEATURES OF TRAINING SPECIALISTS IN NATURAL SCIENCES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-413-9-12>

VOLUNTEERING AS A WAY OF RAISING ENVIRONMENTAL AWARENESS

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК СПОСІБ ВИХОВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ

Borachuk O. A.

*Teacher of ecology
Separate Structural Subdivision
“Vinnytsia Professional College
of National University
of Food Technologies”
Vinnytsia, Ukraine*

Борачук О. А.

*викладач екології
Відокремлений структурний
підрозділ
«Вінницький фаховий коледж
Національного університету
харчових технологій»
м. Вінниця, Україна*

Екологічне волонтерство є важливою сферою діяльності волонтерів у всьому світі, адже на сьогодні проблема екології посідає важливе місце у житті людства. Виділяють такі його аспекти:

- добровільні кампанії з очищення території, прибирання парків, збирання сміття, прибирання автомобільних доріг;
- раціональне використання корисних копалин;
- поліпшення стану навколишнього середовища;
- облаштування місцевих парків;
- охорона природи;
- екологічна просвіта;
- боротьба із споживацьким ставленням до природи.

Розвиток людства, його виробничих сил, поставили людину перед проблемою обмеженості природних ресурсів, нещадного забруднення середовища свого існування, можливого порушення динамічної рівноваги системи «суспільство-природа». Порушення екологічної рівноваги, гармонії в світі, безпосередньо веде і до порушення гармонії самої людини. Найстрашніше стихійне лихо, найлютіша буря не принесуть стільки шкоди, як людська діяльність задля свого виживання. В таких умовах, перш за все, необхідно формувати в людині екологічну культуру, поважне відношення до свого творця – Природи, повернутись

обличчям до своєї духовної сутності задля миру з собою і миру з природою і світом, в якому людина живе. Щодня люди дізнаються про чергові лиха, в тому числі повені, які затоплюють величезні площі, забираючи при цьому людські життя, пожежі, які нещадно винищують тисячі гектарів таких дорогоцінних для нашого життя лісів, але при цьому, напевно, кожна людина, задумуючись, приходиться до висновку – «Я не можу нічого зробити. Від мене нічого не залежить». Напевне саме ці умови і вимагають виховання у суспільства загалом і в кожній людині окремо екологічної свідомості. Екологічна проблема вже стоїть, стоїть гостро і вимагає термінового вирішення.

Екологічне виховання повинне допомагати у виробленні екологічного стилю мислення, екологічної культури підрастаючого покоління. Оволодіння екологічними знаннями покликане формувати у дітей нову екологічну свідомість, нові знання й уміння, які б сприяли виходу України з екологічної кризи шляхом сталого розвитку суспільства. Дієвою формою екологічного виховання є залучення учнів до активної волонтерської діяльності.

Волонтерство є невичерпним джерелом набуття громадянської освіти, дає можливість реалізувати себе у служінні суспільству. Одним із напрямків волонтерської роботи є вирішення екологічних проблем, охорона природи, реалізація екологічних проєктів, програм, акцій, у яких активну участь беруть учні [1, с. 140].

Сьогодні волонтерство набуває масового поширення. Приклади безкорисливої допомоги стосуються екології, соціальної сфери. Саме екологічна сфера є сприятливою для прояву здібностей волонтерів.

Перш ніж залучити студентів до екологічного волонтерства, варто провести з ними спеціальні тренінгові заняття, на яких ставляться такі завдання:

- надати знання щодо феномену волонтерства та соціально-психологічних вимог до особистості волонтера;
- надати знання щодо особливостей еколого-орієнтованої волонтерської діяльності;
- надати знання щодо функціонування єдиної системи «людина – довкілля»;
- сприяти усвідомленню учасниками власної відповідальності за розвиток довкілля;
- сформувати в учасників відчуття власної спроможності впливати на екологічну ситуацію;
- сформувати мотивацію до волонтерської екологічної діяльності;
- сформувати вміння та навички екологічної діяльності;
- розвинути особистісні характеристики, що сприятимуть ефективному здійсненню волонтерської екологічної діяльності [1, с. 141].

У ВСП «Вінницький фаховий коледж НУХТ» питання екологічного волонтерства є актуальним.

У минулі роки викладачами біології та екології неодноразово проводився масовий інформаційно-волонтерський місячник «Я сортую сміття – оберігаю довкілля», мета якого – допомога вінницькому собачому притулку «Планета». Студенти протягом місяця вчать сортувати сміття: у холах корпусів виставляються контейнери для пластикових пляшок, макулатури та кришечок від пляшок. В кінці місяця всю вторсировину здаємо на переробку і на виручені кошти допомагаємо собачому притулку. Сортування сміття супроводжувалося активною інформаційною кампанією: друкуються інформаційні буклети для проведення виховних годин, встановлені роз'яснювальні стенди біля контейнерів, проводиться виставка стіннівок «Екологія у моїй професії», студенти виготовляють різноманітні поробки зі сміття і вторсировини для виставки «Мистецтво і сміття». Якраз в контексті місячника проводиться захід, присвячений річниці аварії на Чорнобильській АЕС, яка вкотре ілюструє наслідки людської недбалості.

Ставлення до тварин свідчить про моральне здоров'я нації. Вражаючою подією для студентів – першокурсників є зустріч-конференція з головою наглядової ради Вінницького обласного благодійного фонду по захисту тварин «Планета» Аллою Шевченко та головним лікарем ветеринарного центру «На Нансена» Олегом Єрмішевим, що проводилася на базі Вінницької міської бібліотеки № 1. Цих дві бесіди наблизили до студентів проблему безпритульних тварин, адже мало хто реально уявляє масштаби цього питання як у Вінниці зокрема, так і в Україні вцілому. Результатом бесіди стало усвідомлення відповідальності за життя і здоров'я власних улюбленців, особливості поведінки безпритульних собак та способи захисту від них, вирішення цього питання в різних країнах світу.

Для України проблема бродячих тварин стоїть дуже гостро. А враховуючи військові дії вона лише загострюється. Наш екологічний місячник зумів поєднати проблему забруднення довкілля з проблемою забруднення людської душі. Його метою було виховати любов до тварин, повагу до вірності, відданості не лише до домашніх улюбленців, але й до усіх живих істот, особливо безпритульних тварин; почуття відповідальності за приручених тварин, розуміння цінності та недоторканності чужого життя. І при цьому привити потребу дбати про своє довкілля; не просто не смітити, а свідомо ставитись до сортування сміття; переймати європейське ставлення до переробки вторсировини.

В результаті, зібрану суму необхідно було передати собачому притулку «Планета». Ціла делегація небайдужих першокурсників вирушила в подорож. Студенти не тільки передали гроші, але й

обійшли територію притулку, познайомились з його мешканцями, розпитали про проблеми, погодували утриманців та погralись з ними. Здавалось – мета досягнута. Але у цієї історії виявилось продовження. Діти, вже самостійно, виявили бажання відвідувати притулок, допомагати в міру сил з ремонтними роботами та годуванням, дехто почав задумуватись про те, щоб взяти додому собаку чи цуценя.

Ми звикли багато говорити на хвилюючі і болісні теми, але при цьому мало робити. Проте, досягнути конкретного результату можливо лише діючи, показуючи конкретний, аргументований приклад підростаючому поколінню. Прививання безкорисливості через волонтерство формує у молоді відповідальність перед довкіллям, цілком усвідомлену і сприйнятну розумом. В сучасному світі лише розум і добро допоможуть нам залишитись людьми і мати майбутнє.

Література:

1. Левків С.П. «Реалізація принципу волонтерства в організації спільної діяльності громадського екологічного руху та загальноосвітньої школи». URL: <https://nv-kogpi.ucoz.ua/vupysk5/Levkiv.pdf>